

LAUSUMA

Työryhmän säännösluonnoksessa on erillinen osa menettelyä ja muutoksenhaakua koskevia säännöksiä varten. Luonnoksen 11 § liittyy tiedon tai käsittelyn julkisuutta koskevan ratkaisun tekemiseen. Tuossa pykälässä olisi erikseen säännös siitä, missä järjestyksessä tehdään ratkaisu, kun valituskirjelmä tai muu asiakirja on hallintoviranomaisen hallussa siinä tarkoituksessa, että se toimitetaan hallintolainkäyttöelimelle oikaisumenettelyn tai kuulemisen tai muun välitoimen suorittamisen jälkeen.

Tätä tilannetta silmällä pitäen työryhmä on kaavailut kahta eri vaihtoehtoa. Ensimmäisen vaihtoehdon mukaan sovellettaisiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:n mukaista menettelyä. Näin ollen jos virkamies kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on:

- 1) ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy;
- 2) annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi;
- 3) tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi; sekä
- 4) annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Toisen vaihtoehdon mukaan ratkaisun tiedon tai asiakirjan luovuttamisesta tekisi hallintoviranomaisessa tähän tehtävään määrätty virkamies. Virkamiehen epävään ratkaisuun haettaisiin oikaisua siltä tuomioistuimelta tai muulta lainkäyttöelimeltä, jonka toimivaltaan kuuluu käsitellä pääasiaa koskeva muutoksenhakenus. Oikaisupyyntöön sovellettaisiin muutoin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään.

Työryhmän ehdotuksen mukaan asian käsittelyyn oikaisuasiaina hallintotuomioistuimessa sovellettaisiin hallintolakia. Kysymyksessä olisi hallintoasian käsittelyjärjestyksessä tehtävä päätös, ei lainkäyttöasian käsittelyjärjestyksessä tehtävä päätös.

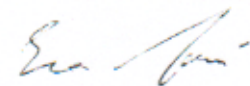
Jos pidetään silmällä esimerkiksi tuloverotusta koskevia julkisuusa-sioita, niin ensiksi mainitussa vaihtoehdossa viranomaisen päätöksestä valitettaisiin alueelliseen hallinto-oikeuteen. Sitä vastoin viimeksi mainittu vaihtoehto merkitsisi sitä, että oikaisuvaatimuk-sen johdosta annetusta hallinto-oikeuden hallintoasian käsittelyjär-jestyksessä tekemästä päätöksestä valitettaisiin suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO), jossa asia käsiteltäisiin lainkäyttöasian mukaisessa järjestyksessä. Näin ollen KHO olisi ensimmäinen ja sa-malla ainoa lainkäyttöaste. Tällainen lopputulos olisi kuitenkin niiden uudistussuunnitelmien vastainen, jotka sisältyvät KHO:n 10.3.2003 päivättyyn esitykseen valtioneuvostolle hallintolainkäyt-töä koskevan lainsäädännön muuttamiseksi.

Oikeusministeriö on 24.4.2003 pyytänyt lausuntoja mainitusta esityk-sestä laajan jakelulistan mukaisesti. Oikeusministeriön lainvalmis-teluosastolla 24.4.2003 laaditussa muistiossa on arvioitu esitystä myös asiakokonaisuuksittain. Muistion kohdassa "2.2 Muutoksenhaun ohjaaminen nykyistä laajemmin alueellisiin hallinto-oikeuksiin" to-detaan, että useisiin erityislakeihin ehdotetaan muutosta, jonka mu-kaan hallintoviranomaisen päätöksestä valitettaisiin KHO:n asemesta alueelliseen hallinto-oikeuteen. Omasta puolestaan oikeusministeriö on lausunut, että erityislakien muutoksenhakusäännösten muuttaminen niin, että muutoksenhaku ohjautuu nykyistä laajemmin alueellisiin hallinto-oikeuksiin, vastaa oikeusministeriön käsitystä hallinto-lainkäytön kehittämisestä.

Edellä mainituilla perusteilla kannatan työryhmän kahdesta säännös-vaihtoehdosta ensimmäistä. Sen sijaan toinen säännösvaihtoehto on mielestäni sen kehityssuunnan vastainen, jota KHO on edustanut vii-meksi valtioneuvostolle tekemässään esityksessä.

Muilta osin olen työryhmän ehdotusten kannalla.

Helsingissä, 26 päivänä kesäkuuta 2003

Esa Aalto

Hallintoneuvos